

N:o 9.

Ank. till Riksd. Kansli den 26 Febr. 1884, kl. 3 e. m.

Andra Kammarens Första Tillfälliga Utskotts Utlåtande N:o 5, i anledning af väckt förslag om aflåtande af skrifvelse till Kongl. Maj:t angående lagstiftning med afseende å arbetare, som i arbete utom deras hemort taga anställning.

Uti en inom Andra Kammarerna väckt och till dess Första Tillfälliga Utskott öfverlemnad motion (N:o 114) har Herr *O. N. Wagenius* framhållit de i flera afseenden märkbara olägenheter, som uppstå deraf, »att sådana personer, som begifva sig ifrån sin hemort, för att på annan trakt söka sig arbete, sällan lemna någon underrättelse om sin vistelseort och sällan bry sig om att uti sin mantalsskrifningsort erlægga dem påförda krono- och andra utskylder», samt fördenskull föreslagit, att Riksdagen ville till Kongl. Maj:t aflåta underdånig skrifvelse med begäran om lagstiftning i ämnet och dervid såsom önskvärdt framhålla:

att personer, som begifva sig till annan ort för att söka sig arbete, alltid skola vara skyldiga att ifrån pastor i sin hemort medhafva ålders- och frejdebetyg;

att arbetsgifvare, som antaga dem i sitt arbete, skola förbindas att affordra dem deras prestbetyg samt hos pastorsembetet i sin församling anmäla sina på detta sätt antagna arbetare och der aflemna deras prestbetyg, hvarest de förvaras under arbetarens vistelse i församlingen; samt

att pastor skall ej blott föra särskild förteckning öfver sådana hos honom anmälda främmande arbetare, utan äfven underrätta pastorsembetet uti arbetarens hemort om hans närvarande vistelseort.

Den 16 Maj 1876 har emellertid Riksdagen, med anledning af en utaf R. Ehrenborg framlagd motion i enahanda syfte som den ofvan omförmälda, aflåtit till Kongl. Maj:t en så lydande skrifvelse:

»Hos Riksdagen har uppmärksamheten blifvit fäst på de missförhållanden, som uppstått deraf, att föreskrifter saknades rörande arbetare, som utom deras hemort taga anställning i arbete, i hvilket afseende erinrats om å ena sidan den ytterligare noggrannhet och de trånga begränsningar, med hvilka gällande legostadga utstakade den lagstadda arbetarens skyldigheter, och å andra sidan den regellöshet, hvarunder annan arbetare komme, sedan han utgått att söka en rikligare aflöning i den större industriens tjänst, hvarjemte framhållits de förderliga följder, som härflöte deraf, att den utevarande arbetaren lika litet kunde vara föremål för tillsyn från sin hemkommuns sida, som han af de främmande kommuner, inom hvilka han vistades, kunde underordnas dervarande kyrkliga och kommunala myndigheter; och har för afhjelpande af berörda missförhållanden framställts förslag, hvarigenom, utan någon inskränkning i arbetarens frihet, densamma måtte varda behörigen regelbunden.

Vid öfvervägande af förevarande fråga har Riksdagen ansett behovet påkalla en närmare tillsyn å de arbetare, som utom den kommun, de tillhöra, och på längre afstånd derifrån, än att de under arbetstiden å den främmande orten kunna af eget hem såsom bostad sig begagna, äro för längre tid i arbete anstälde, hvarjemte Riksdagen funnit önskvärdt, att nämnde arbetare, så vidt möjligt vore, under vistelsen å den främmande orten ställas till dervarande kyrkliga och kommunala myndigheter i hufvudsakligen enahanda ställning som till motsvarande myndigheter i hemorten. Då emellertid härutinnan erforderliga stadganden beröra en mängd förhållanden, med afseende å hvilka omständlig utredning torde böra föregå lagstiftning i ämnet, får Riksdagen anhålla, att Eders Kongl. Maj:t efter en allsidig pröfning af de medel, hvarigenom den rörlige arbetarens frihet må, utan att i öfrigt inskränkas, blifva behörigen regelbunden, täcktes låta utarbete och, i den mån det kan falla inom Riksdagens beslutanderätt, för Riksdagen framlägga förslag till lag för ordnandet af förhållandet mellan arbetsgifvare och arbetstagare.»

Utskottet, som anser Riksdagens ofvanstående skrifvelse utgöra ett fullständigt svar på förevarande motion, har dessutom inhemtat:

att samma skrifvelse den 4 Maj 1877 genom Civildepartementets försorg remitterats till Öfverståthållareembetet och Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i länen för utlåtande, huruvida förhållandena i hufvudstaden och inom länen kunde gifva anledning dertill, att särskilda stadganden i det af Riksdagen angifna syfte kunde synas vara af behovet påkallade, samt i sådant fall med förslag i ämnet till Kongl. Maj:t inkomma; att, sedan Öfverståthållareembetet och samtliga Länsstyrelserna inkommit med infortrade utlåtanden, ärendet blifvit den 12 Mars 1882 öfverlemnadt till Ecklesiastikdepartementet; samt

att frågan för närvarande är på sistnämnda departements föredragning beroende.

Med anledning häraf får Utskottet vördsamt hemställa,

att den föreliggande motionen icke måtte till någon Riksdagens åtgärd föranleda.

Stockholm d. 26 Febr. 1884.

Å Utskottets vägnar:

A. RUNDBÄCK.